

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.441/2011/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bajáky Gábor ügyvéd ügyintézésével a Bajáky Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II. rendű alperes neve (címe) II. rendű felpereseknek, a dr. Mustos Lajos ügyvéd ügyintézésével a... . számú Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és II. rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesekkel szemben személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.21.668/2009/40. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 42. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét megváltoztatja és a felperesek keresetét az I. rendű alperessel szemben is teljesen elutasítja. Mellőzi az I. rendű alperes kötelezését a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség viselésére, valamint az ő és a felperesek vonatkozásában az arra vonatkozó rendelkezést, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 31 250 (harmincegyezer-kétszázötven) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget, kötelezi továbbá a II. rendű felperest, hogy fizessen meg ugyancsak 15 napon belül az I. rendű alperesnek 75 000 (hetvenötezer) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felek egymással haragos viszonyban lévő szomszédok.

A felpereseket érintően több eljárás volt folyamatban:

- 1.) **"B"** Város Önkormányzatának Jegyzője a 1350-8/2001. iktatószám alatti határozatával az I. rendű felperest arra kötelezte, hogy a diófa átnyúló két ágát vágja le;
- 2.) 2002. szeptember hó 5. napján **"B"** Város Önkormányzatánál jegyzőkönyv került felvételre az I. rendű alperes és **I. F.** által a felperesek állattartásával összefüggésben bejelentett panaszja miatt;
- 3.) az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal 2002. július hó 16. napján az I. rendű felperesnél ellenőrzést tartott;
- 4.) a 2580-3/2002. iktatószám alatti határozatában **"B"** Város Önkormányzatának Jegyzője trágyatároló létesítésére kötelezte az I. rendű felperest az előírt feltételek szerint és 100 000 Ft pénzbírság kilátásba helyezésével;
- 5.) 2002. november hó 28. napján az I. rendű alperes panaszát ismételten megküldték az önkormányzatnak, ahogy a 2003. január hó 10. napján kelt bejelentést is;
- 6.) az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség 2002. október hó 9., 2002. november hó 28., 2003. január hó 10., 2003. február hó 26. és 2003. szeptember hó 11. napján kelt leveleiben az I. rendű alperes panaszait hatásköre és illetékessége hiányában áttenni rendelte **"B"** Város Polgármesteri Hivatalához;
- 7.) 2003. február hó 26. napján a....-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség a 277/2003. sz. alatti ügyben arról tájékoztatta a polgármesteri hivatalt, hogy az alperesek panaszja alapján az önkormányzat feladata az állattartási rendelet előírásainak a betartatása és a 2580-3/2002. iktatószám alatti határozatának végrehajtása;
- 8.) **"B"** Város Önkormányzatának Jegyzője 1223-2/2003. iktatószám alatti, 2003. április hó 27. napján kelt határozatában hatáskörének hiányát állapította meg;
- 9.) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közigazgatási Hivatal 895-3/2003. iktatószám alatti, 2003. március hó 17. napján kelt határozatában **"B"** Város Önkormányzata Jegyzőjének 2580-3/2002. iktatószámú határozatát megsemmisítette azzal, hogy az I. rendű alperes és **I. F.** ügyében birtokvédelmi eljárást kell lefolytatni;
- 10.) az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága 2003. július hó 27. napján az I. rendű felperesnél adóellenőrzést tartott;
- 11.) 2003. szeptember hó 11. napján az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőségnél az I. rendű alperes ismételten panaszt terjesztett elő az I. rendű felperes állattartása miatt, mely ügyben a felügyelőség a polgármesteri hivatalhoz intézett levelében közölte, hogy a 2003. szeptember hó 5. napján kelt 186-10/2003. iktatószám alatti határozat alapján az I. rendű felperes ingatlanán lévő melléképületben kialakított 2 helyiség állattartó istállóként történő használatát meg kell szüntetni;

- 12.) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közigazgatási Hivatal 7537-3/2003. iktatószám alatti, 2003. november hó 21. napján kelt határozatával **"B"** Város Jegyzőjének 186-10/2003. iktatószámú határozatát megsemmisítette és a folyamatba tett eljárást megszüntette, mert a szarvasmarha istálló az eljárás során hozott jogerős bírósági döntés alapján elbontásra került, amúgy is az építésügyi hatóság a szabálytalanság tudomásra jutásától számított egy éven belül, legkésőbb azonban az építés befejezésétől számított 10 éven belül intézkedhet, márpedig az ügyben eljáró valamennyi hatóság közel 20 éve tudomással bírt a melléképületben folytatott tehéntartásról;
- 13.) 2005. február hó 28. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Allomás az I. rendű alpereshez intézett levelében a felperesek ingatlanán folytatott hígtrágyakezelés vonatkozásában a környezetvédelmi hatóság, illetőleg az ÁNTSz illetékességét közölte, továbbá azt is, hogy a légy- és rágcsálóirtás kapcsán ellenőrzést tartott, melynek során megállapították, hogy annak időpontjában a felperesek elegendő készlettel rendelkeztek. Az esetleges állatelhullás miatt a hullaártalmatlanítás is megoldott, a helyi állomány-nyilvántartást megfelelően vezetik, 5 évre visszamenőleg elhullás nem volt igazolva. A fertőtlenítés tényét pontosabban vizsgálni nem állt módjukban. Az istállók beltéri magassága viszonylag kifogásolható, de nem olyan mértékű, hogy ott a szarvasmarhatartást meg kellene tiltani, mindössze átépítésre szorul az épület. A padozat az istállóban megfelelő minőségű, a trágyalefolyó nyílása viszont balesetveszélyes, azonnali lefedésére van szükség. Az istálló mikroklímája megfelelő, az állatok jó közérzetét hátrányosan nem befolyásolja az ammónia, pára, por és egyéb gázok koncentrációja. A nyílászárók felújítása-cseréje indokolt, az állatok etetése, itatása, gondozása a jó gazda gondosságával történik, a tartástechnológia korszerűsítése azonban indokolt. A dörzsölő rúd helyzete és kialakítása balesetveszélyes, embernek, állatnak sérülést okozhat, kiszedése szükséges. Összességében megállapítható, hogy a tulajdonos az állatjóléti szempontokat figyelembe véve próbálja tartani állatait és a tapasztalt hiányosságok pótolhatók, illetve javíthatók. A hatóság az állattartó felpereseket fejlesztés, átépítés és korszerűsítés szükségességére hívta fel a fenti körben, de a szomszédokat érintő megállapításokat nem tett;
- 14.) 2005. augusztus hó 9. napján az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a iktatószám alatt az I. rendű alperesnek az I. rendű felperes állattartása miatti bejelentését áttenni rendelte a polgármesteri hivatalhoz, amiről az I. rendű alperest tájékoztatta;
- 15.) 2005. augusztus hó 30. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Állomás ismételt levelet intézett **"B"** Város Polgármesteri Hivatalához, mivel az I. rendű alperes az állattartással kapcsolatban ismételt bejelentéssel élt;
- 16.) az Ózdi Városi Bíróság a 9.P.20.415/2003/94. szám alatti, 2006. január hó 25. napján kelt ítéletében megállapította, hogy a **"b-i"**.... és ... hrsz. alatti ingatlanok közötti határ az ítélet 1. számú mellékletét képező vázrajzon a 107-106-105. számú pontokat összekötő vonallal megegyező. Kötelezte a jelen per felpereseit

(az ottani alpereseket) arra, hogy 45 napon belül az ingatlant elválasztó kerítést helyezzék át a megfelelő helyre;

- 17.) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság az előbbi ítélettel szemben előterjesztett fellebbezés folytán az 1.Pf.20.728/2006/21. szám alatt 2007. április hó 17. napján részíteleket hozott egyetemlegesen kötelezve a jelen per alpereseit arra, hogy a diófa közös telekhatáron átnyúló ágait a közös telekhatár síkjáig metsszék vissza, a túlnyúlást a jövőre nézve is szüntessék meg, míg ezt meghaladóan a diófa kivágása iránti keresetet elutasította. A kerítésáthelyezésre kötelező rendelkezést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította. A szarvasmarhatartás megszüntetésére irányuló kereseti kérelem kapcsán utalt arra, hogy a felperesek (itteni alperesek) nem bizonyították az állattartás nem megfelelő voltát;
- 18.) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság az 1.Pf.22.186/2008/9. szám alatti ítéletében az első fokú ítéletet részben megváltoztatta, a jogalap tekintetében lényegében helybenhagyta. A kerítés elbontása helyett viszont 6 000 Ft kártalanítás megfizetésére kötelezte a felpereseket (ottani alpereseket) az okszerű gazdálkodás elvére tekintettel;
- 19.) a Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Pf.20.728/2006/21. szám alatti részítelezével szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította;
- 20.) az Ózdi Városi Bíróság elsőfokú ítélete ellen az alperesek perújítási kérelmet terjesztettek elő, melyet az elsőfokú bíróság a megengedhetőség körében elutasított;
- 21.) a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2.Pkf.21.971/2010/3. szám alatti végzésében az elsőfokú bíróság előbbi végzését helybenhagyta;
- 22.) 2010. július hó 27. napján **Sz. J-né** földmérő mérnök a felperesekhez felhívást intézett a telkek közötti közös határpont kitűzése miatt, amelyre adott válaszukban a felperesek azt közölték, hogy rájuk nézve a bíróság jogerős ítéletében foglaltak az irányadók.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az I. rendű alperes azt terjesztette - ami a helyi hatóságok eljárása miatt közismertté is vált -, hogy nagyszámú eljárás van a felek között folyamatban, továbbá az adóhivatalnál is bejelentést tett és több vásárlónak is azt mondta, hogy ne vegyenek a felperesektől a tejet, mert az rossz minőségű. A fenti eljárásokat az I. rendű alperes indította, a II. rendű alperes csak néhány eljárásban volt ügyfél.

A helyi dolgozó II. rendű felperes hangulati nyomottsággal, közérzetzavarral, szorongással, feszültséggel, ingerlékenységgel jellemezhető ideggyenge állapotban, neurózisban, kevert szorongásos depressziós zavarban szenved. Pszichiátriai kezelés alatt 2010. év előtt nem állt, pszichés tünetei összefüggésbe hozhatók az ellene évek óta nagy számban indított eljárásokkal. Mindennapi életvitelét közepes fokban érinti állapota, életminőségét azonban jelentősen nem befolyásolja. Pszichés állapota kialakultnak, véglegesnek nem tekinthető, abban javulás állhat be és ennek érdekében indokolt rendszeres pszichiátriai gondozása, gyógyszeres kezelése vagy akár pszichoterápia

alkalmazása is. A tartósan fennálló konfliktushelyzet adekvát kezelés mellett is a gyógyulása ellen hat, az elhúzódó stresszhelyzet megszűnése esetére valószínűsíthető a maradványtünetek nélküli gyógyulás.

A felperesek a módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek megsértették a becsületüket, az emberi méltóságukat és a jóhírnevüket a hivatkozott nagyszámú és alaptalannak bizonyult, a zaklatásukat célzó eljárásokkal, továbbá annak terjesztésével, hogy rossz minőségű tejet állítanak elő. Az alpereseket emiatt egyetemlegesen kérték kötelezni az I. rendű felperes javára 400 000 Ft, míg a II. rendű felperes javára 800 000 Ft kártérítés és kamatai megfizetésére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték annak jogalapját vitatva.

Az elsőfokú bíróság a 40. sorszám alatt meghozott ítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes az ítélet indokolásának 12-22. pontjaiban felsorolt, alaptalannak bizonyult eljárások megindításával megsértette a felperesek becsületét és emberi méltóságát. Megsértette továbbá a felperesek jóhírnevét annak "**B**"on történt terjesztésével, hogy egyrészt több eljárást is indított velük szemben, másrészt rossz minőségű tejet forgalmaznak. Kötelezte ezért az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 400 000 Ft, míg a II. rendű felperesnek 800 000 Ft nem vagyoni kárt és ezen összegek után 2009. október hó 6. napjától járó késedelmi kamatait. A felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította. Megállapította, hogy a felperesek helyett 63 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket és 37 250 Ft szakértői költséget az állam visel. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 63 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság Bírósági Gazdasági Hivatalának felhívására 37 250 Ft szakértői költséget, melyen felül a költségeiket a felek maguk viselik.

Határozatának indokolása szerint a felpereseket annak a bizonyítása terhelte, hogy az alperesek az ő zaklatásuk céljából nagyszámú alaptalannak bizonyult eljárást indítottak, melyek miatt róluk "**B**"on kedvezőtlen értékítélet alakult ki, valamint az alperesek azt terjesztik a lakókörnyezetükben, miszerint rossz minőségű tejet forgalmaznak. A II. rendű felperesnek bizonyítania kellett továbbá azt is, hogy a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben egészségkárosodása alakult ki.

Az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdése szerint mindenkit megillet a jóhírnév védelméhez való jog, melynek sérelmét jelenti a Ptk. 78. §-a alapján az, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényt állít vagy híresztel. A vélemény-nyilvánítás szabadsága csak a bírálat és a kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozik a tények meghamisítására. A jóhírnév megsértéséhez vezető magatartásnak alkalmasnak kell lennie a harmadik személyben kialakult értékítélet befolyásolására. Önmagában a bíróság, illetőleg más hatóságok előtti eljárások megindítása személyiségi jogsérelmet nem alapoz meg, ugyanis az eljárás során és annak eredményeként nyerhet az megállapítást, hogy a feljelentő vagy a kérelem előterjesztője által felhozott tények alaposnak bizonyulnak-e és azokhoz milyen jogkövetkezmény társul. A becsületet,

jóhírnevet sértheti viszont az olyan nyilatkozat, amely indokolatlanul bántó, megalázó, túllép a tisztességes és jóhiszemű eljárás alapján elvárható kereteken.

Az alperesek önmagában az eljárások kezdeményezésével még személyiségi jogsérelmet nem valósítottak meg. Ugyanakkor az a cselekvéssorozat, hogy ugyanazon az alapon ismételt és nagyobb számban alaptalannak bizonyuló eljárásokat indítottak a felperesekkel szemben, a felperesek becsületét és az emberi méltóságát sértette. Több hatóság az állattartással kapcsolatosan tartott szemlét és folytatott vizsgálatot. Az I. rendű alperes ilyen jellegű eljárásokat mind a mai napig kezdeményez, így az állattartással összefüggésben terjesztette elő a perújítási kérelmét, valamint a két telek közötti határvonal jogerős bírósági megállapítása ellenére, magánmegbízás alapján földmérőt kért fel annak kijelölésére. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az I. rendű alperes az általa szinte havonkénti gyakorisággal indított 12-22. pontok alatti, a felperesek állattartásának körülményeit sérelmező eljárásokkal olyan jellegű zaklató magatartást valósít meg, melyek alkalmasak a felperesek becsületének és emberi méltóságának megsértésére, ezért a jogsértés tényét megállapította.

A jóhírnév megsértését **K.S., H-né D. N., L.G., V-né Sz. O., H.Z.** érdektelen tanúk vallomása alapján állapította meg, ezen tanúk igazolták ugyanis azt, hogy a nagyszámú eljárások megindításának tényét maga az I. rendű alperes híresztelte a lakókörnyezetében, ahogy azt is, hogy rossz minőségű a felperesek által termelt és árusított tej, továbbá az adóhivatalnál eljárást fog kezdeményezni a felperesekkel szemben. A felperesek üzleti tevékenységét hátrányosan befolyásolta az I. rendű alperes magatartása, valamint a magánéletükre vonatkozóan is elmarasztaló, őket lényegében jogszerűtlen eljárások elkövetésével is vádló tényközlések hangzottak el.

A fentiek miatt a felperesekről a lakókörnyezetükben kedvezőtlen értékítélet alakult ki, mellyel összefüggésben az I. rendű felperest ért hátrány kompenzálására 400 000 Ft nem vagyoni kártérítés alkalmas. A II. rendű felperesnek az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben egészségkárosodása alakult ki, ami az elhúzódó stresszhelyzet megszűnése esetén maradványtünetek nélkül gyógyulhat meg, ezért részére 800 000 Ft nem vagyoni kártérítést tartott indokoltnak az elsőfokú bíróság.

A kereseti illeték számításánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy annak alapja a két megállapítási kereset után összesen 54 000 Ft, továbbá az I. rendű felperes vonatkozásában 400 000 Ft, a II. rendű felperes vonatkozásában pedig 800 000 Ft kártérítési követelés utáni illeték, vagyis a kereseti illeték mindösszesen 126 000 Ft, amelyből, valamint az állam által előlegezett költségből az I. rendű alperes a pervesztességéhez igazodó részt köteles viselni, míg a fennmaradó részt a felperesek személyes költségmentessége miatt az állam viseli. Az azonos pernyertességi arány következtében a felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek keresetének vele szemben is történő elutasítását kérte. Tagadta, hogy az általa megindított eljárásokkal a felpereseket kívánta volna zaklatni, ellenkezőleg, azok megindítására a felperesek szolgáltatottak alapot, így nincs

olyan többlettényállás, ami a személyiségi jogsértés megállapítására okot adhatna. Tagadta, hogy a felperesek által sérelmezett kijelentéseket tette volna, álláspontja szerint az ezt alátámasztó tanúk nem tekinthetők elfogulatlanoknak. A felperesek saját felróható magatartásukra előnyök szerzése végett nem hivatkozhatnak, márpedig ilyennek minősül a helyi állattartási szabályok részükről történő megszegése.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték lényegében annak helyes indokai alapján.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesek keresetét az I. rendű alperessel szemben részben, a II. rendű alperessel szemben teljes egészben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést alaposnak találta a következők szerint:

Mindenekelőtt annyiban helyesbíti az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, hogy **"B"** Város Önkormányzatának Jegyzője a 1350-8/2001. iktatószám alatti határozatával nem az I. rendű alperest, hanem az I. rendű felperest kötelezte a díófa 2 átnyúló ágának levágására, továbbá az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal 2002. július hó 16. napján nem az I. rendű alperesnél, hanem az I. rendű felperesnél tartott ellenőrzést. Ezen helyesbítések mellett az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, ám abból helytelen jogi következtetésre jutott.

A polgári jogi ítélkezési gyakorlat (EBH 2004/111., BH 2004/305., BH 1994/295., BH 2009/135.) szerint a hatósági eljárás kezdeményezése, úgyszintén a hatósági eljárások során tett nyilatkozatok személyiségi jogvédelmet önmagukban nem alapoznak meg. Arra csak akkor adnak alapot, ha a hatósági eljárás kezdeményezésére, valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozatokra a rendeltetésszerű joggyakorlás körén kívül, visszaélésszerűen került sor, illetve ha az adott eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többletelemeket tartalmaz. Ennek hiányában a hatósági eljárás kezdeményezése, valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozat személyiségi jogvédelmet akkor sem alapoz meg, ha a hatósági eljárás kezdeményezésében, illetőleg a hatósági eljárás során előterjesztett nyilatkozatban foglaltak valóságtartalma nem nyert kétségtelen bizonyítást. (EBH 2002/624., BH 2004/357., BH 2002/223., BDT 2008/1776., BDT 2007/1664., BDT 2006/1429., Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.280/2010/5., Pf.I.20.420/2009/8., Pf.I.20.226/2011/3.)

Az elsőfokú bíróság azért találta megalapozottnak a felperesek keresetét a becsület és az emberi méltóság megsértése tekintetében, mert az I. rendű alperes a 12-22. pontokban megjelölt nagyszámú, periodikusan, szinte havi rendszerességgel ugyanazon az alapon megindított eljárásokkal a felpereseket zaklatta, amely cselekvéssorozat nem tekinthető rendeltetésszerű joggyakorlásnak.

A személyiségi jogsértés alapjául megállapított 12-22. pontok alatt felsorolt eljárások az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben nem ugyanazon az alapon kerültek megindításra, hanem azok három téma köré csoportosíthatóak: a felperesek

állattartásának körülményei, a felek közötti telekhatárvita és a felperesek ingatlanán lévő diófa ágainak átnyúlása az alperesek ingatlanára.

A 12-22. pontok alatt összesen 11 eljárás került felsorolásra, azonban ezek nem tekinthetők egymástól elkülönülő és ekként önállóan értékelendő eljárásoknak, ugyanis a 16-19. és a 20-21. pontok alatt egy-egy per különböző szakaszaiban meghozott határozatok kerültek ismertetésre, amelyekkel összefüggésben rögzíteni szükséges, hogy a fél számára sérelmes határozattal szembeni jogorvoslat előterjesztése nem minősül önálló, új bírósági eljárás kezdeményezésének. A 14. és 15. pontok alatt ismertetett esetekben pedig sem érdemi vizsgálatra, sem érdemi határozathozatalra nem került sor, mivel az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a hatáskörének hiánya az eljárást nem folytatta le. Emiatt ezen hatóság előtt a felperesek zaklatását eredményező eljárási cselekményekre nem kerülhetett sor, míg a hatáskör hiánya miatti áttételt követően más hatóság által esetlegesen lefolytatott eljárás miatti jogkövetkezmény nem került levonásra az elsőfokú bíróság részéről, ilyenre a jogsértés megállapítását ugyanis nem alapította. A 22. pont alatt megnevezett „eljárással” összefüggésben pedig arra szükséges rámutatni, hogy azzal, miszerint az I. rendű alperes a jogerős bírósági ítéletet követően a két telek közötti határvonal kitűzése érdekében földmérőnek adott megrendelést, nem tekinthető (a felperesek zaklatására alkalmas) hatósági eljárás megindításának. Az I. rendű alperes és a földmérő között vállalkozási szerződés jött létre és az a körülmény, hogy a földmérő a helyszíni mérés tervezett időpontjáról értesítette a felpereseket, nem alkalmas arra, hogy ez a magánjogi jogügylet a bíróságok és más hatóságok előtt kezdeményezett eljárások sorába betagozódva, a felperesek zaklatására irányuló cselekvéssorozat részeként értékelhető legyen.

Összesen tehát négy eljárás (12., 13., 16., 20.) kezdeményezése az, aminek alapján az elsőfokú bíróság a felperesek zaklatását megvalósító cselekvéssorozatot az I. rendű alperes terhére róta. Ezen négy eljárás is leszűkíthető lényegében kettőre, mert egyrészt a 20-21. pontok alatti perújítás származékos annyiban, hogy a 16-19. pontok szerinti alapperrel összefüggésben rendkívüli jogorvoslatként került megindításra, másrészt a 12. pont alatti eljárásban - mint a felperesek zaklatását megalapozó önállóan nevesített jogorvoslati eljárásban - azért került megsemmisítésre az első fokú határozatot, mert a jegyző jogszabálysértést követett el a döntése meghozatala során, amely jogszabálysértést nem lehet az I. rendű alperes terhére róni. Lényeges körülmény ez utóbbi jogorvoslati eljárással összefüggésben az is, hogy azt nem az I. rendű alperes, hanem éppen az I. rendű felperes kezdeményezte, ő terjesztett elő ugyanis fellebbezést a **"B"** Város Önkormányzata Jegyzőjének a rá nézve sérelmes 186-10/2003. számú határozata ellen.

Ezen négy (kettő) eljárás kapcsán önmagában azok száma miatt nem lehet megalapozottan azt a kijelentést tenni, hogy az I. rendű alperes periodikusan, szinte havonkénti gyakorisággal előforduló feljelentésekkel és panaszbeadványokkal a felperesek becsületének és emberi méltóságának megsértésére alkalmas zaklató magatartást valósít meg (első fokú ítélet 12. oldala).

Az I. rendű alperes által elkövetett jogsértést megalapozó eljárások egy része a felek ingatlana közötti határvonallal és a diófa ágainak átnövésével összefüggésben

megalapozottan került megindításra, miként ezt az ezen ügyekben meghozott döntések is alátámasztották attól függetlenül, hogy az alperesek ingatlana rovására eltolódott határvonal helyreállítása - a kerítés áthelyezése - helyett a másodfokon eljáró bíróság az okszerű gazdálkodás követelményére hivatkozással pénzbeli kompenzáció alkalmazása mellett döntött. A megalapozott igényérvényesítés esetében pedig a hatósági eljárás kezdeményezésének személyiségi jogot sértő volta kizárt.

Az I. rendű alperes által indított eljárások alapjául szolgáló további és egyben a legjelentősebbnek tekinthető ok a felperesek állattartása, annak körülményei. Valóban, azzal összefüggésben nem került megállapításra a felek között folyamatban volt perben a felperesi állattartás szabálytalan volta, de talán ennek oka volt az is, hogy a felek lakóhelyén nincs korlátozva az állattartás mértéke, ezért annak terjedelme eleve nem is eshetett jogszabályi kifogás alá (Ózdi Városi Bíróság 9.P.20.415/2003. számú perében beszerzett szakvélemény 3.9. pontja - csatolva az Ózdi Városi Bíróság előtt az 5.P.20.771/2007/26. szám alatt). Az állattartás miatti szag- és hanghatásokkal (s az azzal köztudomás szerint együtt járó legyekkel és rágcsálókkal) szembeni tolerancia az adott ember szubjektív tulajdonságain (érzékenységén, ingerküszöbén) múlik, nincs olyan objektív mérce, aminek alapján ki lehetne jelenteni, hogy az I. rendű alperes által a felperesi állattartás miatt kezdeményezett eljárások nem az általa megélt zavarás megszüntetését, hanem öncélúan a felperesek zaklatását szolgálták. Itt szükséges rámutatni arra, hogy voltak hiányosságok is a felperesek állattartásával összefüggésben, amelyeket például a 4. és az I. rendű alperes marasztalásának alapját képező 13. pont alatt ismertetett eljárásban megállapítottak, azaz a jogszabályi megfelelés szempontjából sem volt minden alap nélküli az I. rendű alperes kifogása az állattartás miatt. Erre utal az Ózdi Városi Bíróság előtt az 5.P.20.771/2007/49. szám alatti irat mellékleteként becsatolt Mokó István szakértő által készített szakvélemény is.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a személyiségi jogsértést megalapozó konkrét eljárások (12-22.) tehát sem a mennyiségüknél, sem az alperesi igényérvényesítéshez szükséges mértéket túl nem lépő jellegüknél fogva nem voltak alkalmasak a felperesek becsületének és emberi méltóságának a megsértésére, ezért ez okból a személyiségi jogsértés megállapítására megalapozatlanul került sor.

Ugyancsak megalapozatlanul került megállapításra az elsőfokú bíróság részéről, miszerint az I. rendű alperes megsértette a felperesek jóhírnevét annak "**B**"on történt terjesztésével, hogy egyrészt több eljárást is indított velük szemben, másrészt ők rossz minőségű tejet forgalmaznak, erre ugyanis a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján nem volt lehetőség.

V.L. tanú - aki előadása szerint és az I. rendű alperes hivatkozásának megfelelően alkalmi munkát szokott végezni a felpereseknek -nem tudott arról, hogy az I. rendű alperes a felperesek rossz hírét keltette volna vagy az általuk termelt tejről mondott volna-e bármit. Arról, hogy kevesebben mentek a felperesekhez tejért, csak közvetve, a felperesek elmondásából szerzett tudomást. **K.S.** tanú - az I. rendű felperes gyermekkori barátja - előadása szerint hallotta, hogy a falubeliek évekkel ezelőtt (!) beszéltek a buszmegállóban, hogy az I. rendű alperes szerint a felperesek tehenei nem tiszták, nem érdemes onnan

tejet venni. Az ő tudomása szintén közvetett volt tehát anélkül, hogy meg tudta volna nevezni azokat a személyeket, akik ezt a beszélgetést folytatták. Ugyan saját bevallása szerint nem sokat tartózkodott a lakóhelyén (a kihallgatását megelőző tizenhárom hónapból háromszor egy hónapot - 2009. december, 2010. június és december), ennek ellenére állította, hogy nem mennek a felperesekhez annyian tejért, mint korábban, amely ismerete részben közvetett (az I. rendű felperestől származó), részben feltételezésen alapuló volt (nem látott „a felperesi portán ismerős arcokat”). **H-né D. N.**, a felperesek leánya egyrészt elfogulatlannak nyilvánvalóan nem volt tekinthető a közeli hozzátartozói kapcsolat miatt, másrészt ő is alapvetően a közvetett tudomásáról számolt be: állítása szerint elmesélte neki az egyik vevő, miszerint az I. rendű alperes őt megállította, hogy bíróságilag el fogja intézni az állattartás beszüntetését. Arra vonatkozóan nem tudott nyilatkozni, hogy „az eljárások folyamatba helyezésének a közlése” kitől eredt. **L.G.** tanú a per szempontjából értékelhető vallomást nem tett, **P.Gy.** tanú pedig a felperesek állítását cáfolta. **V-né Sz. O.** tanú - a felperesek középső gyermekének barátnője, aki két éve el is költözött a településről - újfent közvetett, a felperesektől származó tudomással bírt a fentiekről, ő sem beszélt az I. rendű alperessel. **H.Z.** tanú - a felperesek veje - csupán annyit hallott közvetlenül az I. rendű alperestől, hogy feljelentéssel fenyegette a felpereseket, mást, így a tej minőségére tett kijelentést nem hallott tőle. **F.E.** tanú is - a felperesekkel együttgazdálkodó barát - a felperesek elmondásából bírt tudomással az ügyről.

Ezek a tanúvallomások önmagukban - a most ismertetett körülmények miatt - alkalmatlanok voltak annak megállapítására, hogy az I. rendű alperes a felperesek által termelt tej rossz minőségére vonatkozó kijelentést tett volna, valamint az általa indított eljárásokról számolt volna be. Egyetlen olyan személyt nem kértek tanúként kihallgatni a felperesek, aki közvetlen tudomással rendelkezett volna a sérelmezett I. rendű alperesi közlésekről, márpedig ezen személyek kiléte a rendelkezésre álló adatok szerint előttük ismert volt.

Az, hogy az I. rendű alperes esetlegesen említést tett mások előtt az általa indított eljárásokról, a felperesek jóhírnevének a Ptk. 78. §-a szerinti védelmét a közlés megtörténtének bizonyítása esetén sem alapozta volna meg. Az I. rendű alperes a folyamatban lévő eljárásokra utaló közlésével ugyanis nem véleményt, értékítéletet fogalmazott meg, hanem tényt állított. A tényállítást kifejező közlésnek a tartalma adhat alapot a hírnévrontás megállapítására. Csak az olyan valótlan és a személy hátrányos megítélésére alkalmas közlés lehet hírnévrontó, amely valamilyen tényt állít, illetve valamilyen tényt fejez ki nyíltan vagy burkoltan. A hírnévrontást csak az objektív valóságnak meg nem felelő közlés valósíthatja meg a magatartás felróhatóságától, annak jó- vagy rosszhiszeműségétől függetlenül. A jogsértés a valótlan tények továbbításán túl adott esetben bekövetkezhet a valós tények közlésével is, így a valóság hamis színben való feltüntetésével például a tények megtévesztő csoportosítása, az egyes tényálláselemek elhallgatása útján, vagy rejtett utalásokkal, félreérthető megfogalmazással. A felperesek az ellenük indított eljárásokra utaló közlést sérelmezték, amely ha el is hangzott az I. rendű alperes részéről, az a valóságnak megfelelő volt, és a felperesek által nem csupán nem bizonyított, de nem is állított többlételemű állítás hiányában alkalmatlan volt a keresetben célzott joghatás kiváltására.

Végezetül annyit megjegyez az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben nem volt különösebb jelentősége annak a körülménynek, hogy a II. rendű felperes postahivatali dolgozóként naponként és első kézből értesült a hozzájuk intézett levelek tartalmáról, feladójáról, mivel az azokkal való szembesülésre ennek hiányában is - a kézbesítést követően - mindenképpen sor került volna.

A személyiségi jogsértés fentiek szerinti teljes hiánya a személyiségi jogsértés objektív és szubjektív szankciói iránti igényeket egyaránt alaptalanná tette, valamint a kártérítési kereset tekintetében a felróhatóság hiányát is maga után vonta. Emiatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett részében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperesek keresetét az I. rendű alperessel szemben teljesen elutasította. Mivel a megváltoztatott döntés következtében nem volt helye az I. rendű alperes pervesztességéhez igazodó le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére való kötelezésének, ezeket mellőzte az ítéltábla, ahogy a felperesek és az I. rendű alperes viszonylatában annak kimondását is, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Itt mutat rá az ítéltábla arra, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a kereseti illeték összegét, ugyanis a személyhez fűződő jog megsértése miatt a párhuzamosan érvényesített objektív és szubjektív szankciókhoz igazodó kereseti illeték összeadására nincs lehetőség, hanem közülük a legmagasabb összegűt kell figyelembe venni. A felperesek személyes költségmentessége okán immár a teljes le nem rótt kereseti illetéket és az előlegezett költséget az állam viseli a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján.

Az I. rendű alperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban pernyertes lett, ezért javára a pervesztes felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelesek perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, a (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidő. A perköltség összegének alapjául szolgáló pertárgyérték a II. rendű felperes esetében mindkét eljárásban az általa érvényesített kártérítési követeléssel azonos összegű volt, míg az I. rendű felperes esetében az elsőfokú eljárásban a 400 000 Ft-os kártérítési követeléssel azonos összegű (a megyei bíróság hatáskörét megalapozó keresetmódosítás időpontjában az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja szerint a meg nem határozható pertárgyértékű ügyben az illeték számításának alapjául 350 000 Ft-ot kellett figyelembe venni, azaz a kártérítési követelésnél alacsonyabb összeget), míg a másodfokú eljárásban a meg nem határozható pertárgyértékű ügyekre vonatkozó szabályt kellett alkalmazni (a fentebb hivatkozott rendelet 3. §-ának (3) bekezdését), lévén az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének c) pontja szerinti összeg a magasabb. Az I. rendű alperes részére engedélyezett személyes illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperesek személyes költségmentessége okán az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó, és a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján ugyancsak az állam viseli.

Debrecen, 2011. december hó 1. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

kiadó